

Language consultations: electronic database

<http://www.valodaskonsultacijas.lv/en/questions/945>

Question	Kā pareizi rakstāms adresāts: ārkārtējajam vai ārkārtējam un pilnvarotajam vēstniekam?
Answer	<p>Adresāts rakstāms: ārkārtējam un pilnvarotajam vēstniekam.</p> <p>Terminā <i>ārkārtējais</i> un <i>pilnvarota</i>s vēstnieks lietots īpašības vārds <i>ārkārtējais</i> ar noteikto galotni -ais (kā <i>labais</i>, <i>baltais</i>). Īpašības vārdiem, kā arī lokāmajiem ciešamās kārtas pagātnes divdabjiem (-ts, -ta) ar noteikto galotni datīvā (Kam?) un lokatīvā (Kur?) parasti ir paplašinātā galotne:</p> <p><i>Jānis Baltais</i> – <i>Jānim Baltajam</i>; <i>Baltais bulvāris</i> – <i>Baltajā bulvāri</i>; <i>pilnvarota</i>s vēstnieks – <i>pilnvarotajam vēstniekam</i>.</p> <p>Īpašības vārdiem, kuri ir atvasināti ar piedēkli -ēj-, kā <i>ārkārtējs</i>, <i>šorītējs</i>, formu smagnējības vai nelabskaņas dēļ paplašinātās galotnes nemēdz lietot:</p> <p><i>šorītējā avīze</i> – <i>šorītējai avīzei</i> – <i>šorītējā avīzē</i>; <i>pēdējais vilciens</i> – <i>pēdējam vilcienam</i> – <i>pēdējā vilcienā</i>; <i>vispārējie svētki</i> – <i>vispārējiem svētkiem</i> – <i>vispārējos svētkos</i>.</p> <p>Arī trīs un četru zilbju noteiktajiem adjektīviskajiem divdabjiem, ja tajos jau pēdējās zilbēs atrodas j, datīvā un lokatīvā parasti nelieto paplašinātās galotnes:</p> <p><i>ievērojamā vieta</i> – <i>ievērojamai vietai</i> – <i>ievērojamā vietā</i>; <i>cienījamais kungs</i> – <i>cienījamam kungam</i>; <i>izglītojamie cilvēki</i> – <i>izglītojamiem cilvēkiem</i> – <i>izglītojamos cilvēkos</i>.</p>
Sources	Nītiņa, D. Īpašības vārds (adjektīvs) un adjektīvisks divdabis. <i>Latviešu valodas gramatika</i> . Atb. red. D. Nītiņa, J. Grigorjevs. Rīga : LU Latviešu valodas institūts, 2015, 392. lpp. Paegle, Dz. <i>Latviešu literārās valodas morfoloģija</i> . I daļa. Rīga : Zinātne, 2003, 57.–58. lpp.

